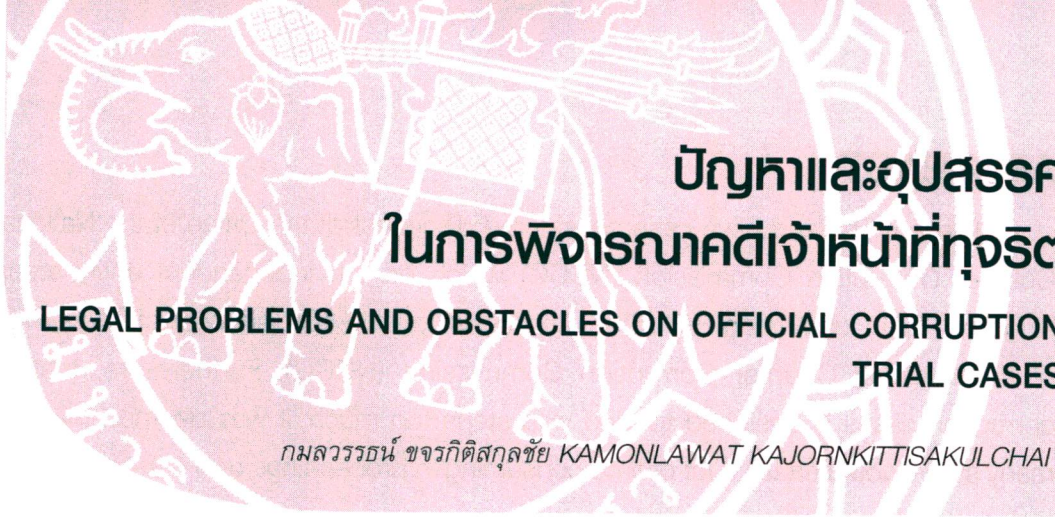

ปัญหาและอุปสรรค ในการพิจารณาคดีเจ้าหน้าที่ทุจริต LEGAL PROBLEMS AND OBSTACLES ON OFFICIAL CORRUPTION TRIAL CASES

กมลวรรณ ขจรกิตติสกุลชัย KAMONLAWAT KAJORNKITTISAKULCHAI*

บทคัดย่อ

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการพิจารณาคดีทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และการพิจารณาคดีทุจริตของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ออกแบบมามีลักษณะที่ผูกติดกับขั้นตอนจนเกินไป ส่งผลต่อกระบวนการพิจารณาคดีทุจริตไม่มีประสิทธิภาพและล่าช้า ดังนั้น จะเห็นได้ว่า อำนาจหน้าที่และขั้นตอนการพิจารณาคดีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เกี่ยวกับการสืบหาข้อเท็จจริง การแสวงหาพยานหลักฐาน เป็นการใช้ระยะเวลาที่ยาวนานเกินความจำเป็น จึงเห็นสมควรให้ประเทศไทยมีมาตรการเชิงรุกในการที่จะได้รับการปรับปรุง แก้ไขในเรื่องขั้นตอน และระยะเวลาในการพิจารณาให้กระชับยิ่งขึ้น เพิ่มความเด็ดขาด มีมาตรการใหม่ๆ และนำมาตรการที่เคยมีอยู่แล้วมาประยุกต์และปรับให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบันให้ได้มากที่สุด

คำสำคัญ : การพิจารณาคดี/การทุจริต

* กมลวรรณ ขจรกิตติสกุลชัย นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

ABSTRACT

Present Thailand have case considered dishonest of the Office of the National Counter Corruption Commission (NCCC) which be the independent entity areas kingdom Thai Constitution BE. 2007 And case considered dishonest of The Office of the National Counter Corruption Commission (NCCC). Furthermore, trial of corruption cases is designed to bind with steps too much. it was deemed that too many steps would cause a lot of time consuming in proceedings until corruption case trial did not have efficiency and it would be in delay exceeding the time as the law specified the purposes. The researcher deems that it is appropriate to improve and modify steps and time period in proceedings to be more concise. Therefore, in Thailand, it is greatly necessary to use active measures strictly with offenders, as presently legal measures that Thailand has, are not deemed as sufficiently strict. It is necessary to add new measures and apply and adjust existing measures to be compatible with present situation as much as possible.

Keywords : Trial of cases/Corruption

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาการทุจริตนับเป็นปัญหาที่คู่กับคนในสังคมหรือรัฐบาลมาช้านาน และได้มีพัฒนาการทั้งทางด้านรูปแบบและวิธีการต่างๆ จนยากแก่การตรวจสอบ รวมถึงการจับกุมมาดำเนินคดีได้ตามกฎหมายบ้านเมือง นอกจากนี้ยังเป็นปัญหาที่แก้ไม่ตกอันเป็นการบั่นทอนความเจริญก้าวหน้าของสังคมไทยอย่างยิ่ง ปัจจุบันการทุจริตดูเหมือนจะมีมากขึ้น ปีหนึ่งๆ รัฐต้องสูญเสียเงินไปหลายพันล้านบาท สำหรับการดำเนินคดีกับข้าราชการระดับล่างไปจนถึงระดับรัฐมนตรีแต่ไม่สามารถหาผู้ที่กระทำผิดมาลงโทษได้จนมีผู้กล่าวว่า “การทุจริตมีแต่เงาไร้ตัวตน” ซึ่งเป็นปัญหาที่สะสมเพาะบ่มมานานจนฝังรากลึกสู่สังคมไทยและกระจายไปทุกองค์กรจนเป็นเหตุให้อารยะประเทศไม่กล้าที่จะมาลงทุนในประเทศไทย

ลักษณะของการทุจริตหรือการฉ้อราษฎร์บังหลวงนั้น ได้แก่ การใช้กฎระเบียบ ไม่คงเส้นคงวา การใช้ดุลยพินิจ ที่เอื้อประโยชน์ต่อคน บางคน บางกลุ่ม อย่างไม่เท่าเทียมกัน มีการแต่งตั้งคนที่ไม่มีความเหมาะสมเข้ารับตำแหน่ง มีการซื้อขายตำแหน่ง หรือวิ่งเต้นเพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่งโดยไม่เป็นไปตามหลักประสิทธิภาพ และไม่มีการพิจารณาถึงคุณภาพในการทำงานของบุคคล การใช้ทรัพย์สินสาธารณะอย่างไม่มีประสิทธิภาพ การเรียกร้องผลประโยชน์ตอบแทนจากการ

ทำหน้าที่ โดยการที่ถ้าไม่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนก็จะกลั่นแกล้ง ถ่วงเรื่อง ไม่ทำหน้าที่นั้น หรือมีการทำสัญญา ทำข้อตกลง หรือรับจ้างภาคเอกชน หรือธุรกิจ ในลักษณะที่รัฐเสียประโยชน์ เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินความเป็นจริง ทั้งการที่รู้เห็นเป็นใจไม่ออกมาตราการ หรือกฎหมายใด ๆ มาติดตามสอบสวนหรือการบริหารเพื่อป้องกันหรือปราบปราม ความประพฤติของผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา ปกปิดข้อมูล ปฏิเสธไม่อธิบาย ตัดบท คุณความ ช่มชู้ ทำทนาย หรือกลบเกลื่อน เพื่อไม่ให้เกิดการช่มชู้ การทุจริต การรับเงิน ค่าบริการ เกินกว่าที่ทางราชการ กำหนด การให้ข้อมูลเท็จเพื่อให้ประโยชน์แก่ทางราชการ สมยอมกับพ่อค้า เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ ให้ได้ผลประโยชน์ตอบแทนไม่สมประโยชน์ และรับเงินช่วยเหลือจากผู้กระทำความผิด

ปัจจุบันมีศาลปกครอง แยกต่างหากจากศาลยุติธรรม พิจารณาคดีที่เป็นข้อพิพาท ระหว่างหน่วยงานราชการของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่อยู่ในบังคับบัญชา หรือในกำกับดูแล ของรัฐบาล กับเอกชน ทั้งพิจารณา ข้อพิพาท อันเนื่องมาจากการกระทำ หรือละเว้นการกระทำที่หน่วยงานทางราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือเนื่องจาก การกระทำ หรือละเว้นการกระทำโดยหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ ของรัฐ อันเป็นการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อีกชั้นหนึ่ง

แม้ว่ารัฐธรรมนูญ จะกำหนดหน่วยงานต่าง ๆ ขึ้นเพื่อตรวจสอบการทุจริตเป็นจำนวนมาก และมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญออกมาอีกจำนวนมาก แต่การปราบปราม การทุจริตไม่สามารถทำได้ ในระยะเวลาอันสั้น สิ่งหนึ่งที่สำคัญ คือ ต้องสร้างจิตสำนึกของประชาชน ให้ร่วมกันต่อต้าน และถือเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน ที่จะต้องช่วยกันกำจัดการทุจริตนี้ออกไปจากสังคมไทย มิฉะนั้นจะไม่สามารถพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมประเทศอื่น ๆ ได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นประชาชนก็ไม่สามารถที่เข้าไปร่วมต่อต้านหรือฟ้องร้องจัดการอะไรได้มากนัก เนื่องจากเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่กระทำการทุจริตซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายในทางที่ผิด และเมื่อประชาชนจะกระทำการฟ้องร้อง หรือดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ต้องประสบกับปัญหาในเรื่อง ขั้นตอนหรือวิธีการต่าง ๆ ซึ่งมากเกินความจำเป็น และใช้ระยะเวลาที่ยาวนานเกินควร เมื่อคดีไปสู่กระบวนการยุติธรรมของศาลในการพิจารณาคดีอาญา ก็จะมีผลกระทบพิสูจน์ให้แก่โจทก์ (ผู้ใดกล่าวอ้าง ผู้นั้นนำเสนอ) แต่การกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริต โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ที่กระทำความผิด (จำเลย) เป็นผู้มีความรู้และความชำนาญในหน้าที่การงานของตนเองมากกว่าโจทก์ (ซึ่งเป็นผู้ที่ต้องพิสูจน์ความผิดของจำเลย) ดังนั้น จึงปรากฏว่าส่วนใหญ่ศาลจะพิจารณายกฟ้อง ทั้งนี้จะเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมจะต้องใช้ระบบที่พิจารณาต่อเนื่อง จึงต้องใช้ระยะเวลาที่ยาวนานในการนัดพิจารณาความ ดังนั้นข้อขัดแย้งดังกล่าว จึงทำให้ผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริต ไม่เกรงกลัวกฎหมาย ทั้ง ๆ ที่กฎหมายดังกล่าวมีโทษอย่างรุนแรง

เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหการป้องกันและการปราบปรามการทุจริต ของเจ้าหน้าที่ทางภาครัฐ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะทำการวิจัย และศึกษากระบวนการและวิธีแก้ไขปัญหการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อว่า การพิจารณาคดีสมควรที่จะได้รับการปรับปรุง โดยศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขถึงแก่นแท้ของปัญหการทุจริต ขึ้นมาทำการพิจารณาคดีเป็นพิเศษ และวิธีการพิจารณาคดีนี้ควรใช้วิธีการพิจารณาที่หลักการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงให้แก่จำเลยเป็นพิสูจน์ เนื่องจากโจทก์เป็นเพียงประชาชน ไม่สามารถหาหลักฐานพยานได้โดยง่าย

ดังนั้น ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้มาตรการเชิงรุกอย่างเด็ดขาดกับผู้ที่กระทำความผิด เนื่องจากในปัจจุบันมาตรการทางกฎหมายที่ประเทศไทยมีอยู่นั้น ยังไม่ถือว่าเด็ดขาดเพียงพอจึงจำเป็นที่จะต้องเพิ่มมาตรการใหม่ๆ และนำมาตรการที่เคยมีอยู่แล้วมาประยุกต์ และปรับให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบันให้ได้มากที่สุด เพราะว่าในปัจจุบันนั้นม็องคักรที่ทำหน้าที่ในการปราบปรามและตรวจสอบด้านการทุจริตอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หรือแม้แต่องค์กรศาลที่ทำหน้าที่ในการพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับการทุจริตอยู่แล้วก็ตาม แต่ปัญหการทุจริตนั้นไม่อาจที่จะหมดไปได้เพราะเนื่องจากว่าในการพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับการทุจริตนั้น ใช้ระยะเวลาที่เนิ่นนานเกินควร จึงทำให้ผู้ที่กระทำความผิดนั้นไม่ยำเกรงต่อกฎหมาย และบทลงโทษของกฎหมายแต่อย่างใด จึงจำเป็นที่จะต้องปรับระยะเวลาในการพิจารณาคดีนั้นให้รวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อที่จะได้ตัดสินลงโทษผู้ที่กระทำความผิดได้ทันทีที่มีการกระทำ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาที่มาและความสำคัญของปัญหาและอุปสรรคในการพิจารณาคดีทุจริต
- เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี และวิวัฒนาการที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพิจารณาคดีทุจริต
- เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีทุจริตทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- เพื่อวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวกับการพิจารณาคดีทุจริต
- เพื่อศึกษาและเสนอแนะเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการพิจารณาคดีทุจริต

สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาในเรื่องของขั้นตอน หรือวิธีการในการดำเนินการในการพิจารณาคดีที่ค่อนข้างที่จะยุ่งยาก และใช้ระยะเวลาที่ค่อนข้างยาวนานจึงทำให้การพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับการทุจริตนั้น

ล่าช้า และไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ช้ายังไม่ส่งผลร้ายต่อตัวผู้ที่กระทำความผิดในระยะเวลาอันสั้น จึงทำให้ผู้ที่กระทำความผิดนั้นไม่ยำเกรงต่อกฎหมายและบทลงโทษทางกฎหมายแต่อย่างใด

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพิจารณาคดีทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินคดีแก่เจ้าพนักงานนั้น เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมาย และบทลงโทษที่มีอย่างเด็ดขาด

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

ผลการวิเคราะห์

จากการวิจัยดังกล่าวนี้ทำให้ได้ทราบว่า องค์การที่ทำหน้าที่ในการต่อสู้กับการทุจริต นั้นก็คือ สำนักงานและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหานั้นไม่ได้อยู่ที่องค์กรแต่อย่างใด เพียงแต่ปัญหานั้นอยู่ที่ การจัดการในหน่วยงาน เนื่องจากว่าจำนวนคดีที่เกี่ยวกับการทุจริตมีมากมาย จนทำให้ภาระในการพิจารณาผลคดีของสำนักงาน ป.ป.ช. นั้นไม่สะดวกเท่าที่ควรดังนั้นจะเห็นได้ว่า กระบวนการพิจารณาคดีทุจริตรวมไปถึง เขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้นมีเพียงแค่อำนาจในการรับคดีที่เกี่ยวกับด้านการทุจริต เข้ามาเก็บไว้ในองค์กร แล้วจึงส่งสำนวนคดีไปให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการรับสำนวนคดีไว้พิจารณาต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สมควรที่จะมีอำนาจหน้าที่แบบครบวงจรในองค์กรเดียวหรือการจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใหม่ กล่าวคือ เมื่อมีการยื่นฟ้องคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ควรที่จะมีอำนาจในการสืบข้อเท็จจริง การนำสืบพยาน เมื่อได้พยานหลักฐานสมควรแก่รูปคดีแล้วจึงส่งเรื่องให้ศาลเป็นผู้พิจารณาพิพากษาต่อไป

เมื่อเรื่องที่กล่าวหาได้ส่งไปยังสำนักงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบเรียบร้อยแล้วเจ้าหน้าที่ในสำนักงานนั้น ๆ ก็จะตรวจสอบข้อมูลในเบื้องต้นแล้วทำความเข้าใจว่าเรื่องที่ส่งมานั้นมีข้อมูลเพียงพอที่จะดำเนินการต่อไปหรือไม่ โดยในขั้นนี้เจ้าหน้าที่อาจจะดำเนินการสอบถามผู้กล่าวหาเพิ่มเติม หรือขอเอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น จากนั้นก็เสนอความเห็นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจพิจารณามีมติให้เรื่องตกไป หรือมีมติให้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงต่อไป

หลักจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้ดำเนินการต่อไปแล้ว เจ้าหน้าที่ ป.ป.ช.ที่รับผิดชอบก็จะทำการสอบสวนเรื่องราวโดยละเอียด ทั้งพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ ฯลฯ แล้วเสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้พิจารณาอีกครั้ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วมีความเห็นรับเรื่องไว้ หรืออาจมีความเห็นให้ยุติเรื่องก็ได้

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าอำนาจหน้าที่ และขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมทั้งการสืบหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน ได้ใช้ระยะเวลาที่ยาวนานเกินความจำเป็น ดังนั้นสมควรที่จะได้รับการปรับปรุงทั้งด้านของอำนาจหน้าที่และกระบวนการพิจารณา และควรให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาไต่สวนข้อเท็จจริง และลดระยะเวลาในการดำเนินการ ภาวะขั้นตอน รวมทั้งยังเป็นการลดภาระของศาลอีกด้วย

การแสวงหาพยานหลักฐานหรือการพิสูจน์ความจริงในคดีเหล่านี้ ส่วนหนึ่งพบว่า ปัญหาอยู่ที่กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ขั้นตอน วิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีขั้นตอนที่เต็มไปด้วยการใช้เอกสารทางธุรการภายในหน่วยงาน นอกจากนี้การขออนุญาต การขออนุมัติจากผู้บังคับบัญชา ระดับสูง ภายในสำนักงาน ป.ป.ช. ที่มีหลายขั้นตอน ทำให้การดำเนินการมีความล่าช้าเกินจำเป็น ควรที่จะมีการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และสะดวกในการแสวงหาพยานหลักฐาน

อย่างไรก็ตามประเทศไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบของนักการเมืองและข้าราชการระดับสูงเพิ่มมากขึ้น แต่กระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ทุจริตและประพฤติมิชอบแต่เดิมนั้นล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทำหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริงในกรณีที่มีผู้กล่าวหาว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือร่ำรวยผิดปกติ เพื่อพิจารณาส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาหรือร้องขอให้ทรัพย์สิน

การพิจารณาคดีดังกล่าว องค์คณะผู้พิพากษาต้องเน้นระบบไต่สวนเป็นหลักแทนระบบกล่าวหา โดยต้องยึดสำนวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณาและอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร ต้องทำหน้าที่ในการถามพยานเองเป็นหลัก แล้วจึงจะให้โจทก์จำเลยถามเพิ่มเติมต่อไป สำหรับขอบเขตอำนาจหน้าที่และวิธีพิจารณาคดีอาญาของศาลนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 272 วรรคสาม บัญญัติว่าจะต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ดังนั้น รัฐสภาจึงได้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 ขึ้นมา ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2542 ในมาตรา 8 ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้บัญญัติให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมืองขึ้นในศาลฎีกา นับแต่บัดนั้นเป็นต้นมาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงเกิดขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นสมควรอย่างยิ่งที่ให้มีการพัฒนาทั้งด้านรูปแบบและวิธีการ รวมถึงการลดภาระขั้นตอนต่างๆ ในการหาพยานหลักฐาน และข้อเท็จจริงของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการพิจารณาคดีทุจริตเพื่อเป็นการย่นระยะเวลา และลดภาระที่จะขึ้นสู่ศาลรวมไปถึงเป็นวิธีปฏิบัติที่ไม่ยุ่งยาก และมีขั้นตอนที่ไม่สลับซับซ้อนมากเกินไป เพื่อที่จะได้นำผู้ที่กระทำความผิดด้านการทุจริตมาลงโทษตามกฎหมายได้ทันทั่วถึง

การจัดตั้งองค์กรตรวจสอบความบริสุทธิ์ของการใช้อำนาจรัฐขึ้นเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ส่งผลให้มีการบัญญัติหลักเกณฑ์ต่างๆ ในเรื่องของความเป็นอิสระ และความเป็นกลาง และคุณสมบัติตลอดจนด้านความรู้ความสามารถของผู้ที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งในองค์กรดังกล่าวขึ้นเป็นกรณีพิเศษ และได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ขึ้นมาใหม่ที่เป็นไปทั้งตามกฎหมายทั้งในระดับพระราชบัญญัติและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แก่องค์กรดังกล่าวเป็นอย่างมาก ทั้งในส่วนที่เป็นการกำหนดเพิ่มเติมขึ้นจากโครงสร้างการใช้อำนาจตรวจสอบการทุจริตที่เคยมีอยู่เดิมในรูปแบบของ คณะกรรมการ ป.ป.ป. อันได้แก่ กระบวนการยื่นและตรวจสอบการบัญชีทรัพย์สินและกระบวนการตรวจสอบการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไปจนถึงการบัญญัติอำนาจหน้าที่เพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ต่างหากโดยเฉพาะในรัฐธรรมนูญให้แก่องค์กรดังกล่าว ดังเช่นกรณีถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งรับสูงออกจากตำแหน่ง หรือการดำเนินการกฎหมายว่าด้วยการจัดการหุ้นส่วนหรือหุ้นของรัฐมนตรี ฯลฯ เป็นต้น

การที่ประเทศไทยมีองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญก็ไม่ได้หมายความว่าปัญหาของการทุจริตนั้นจะหมดไป เพราะว่าการทุจริตนั้นเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและเกิดได้ทุกที่และที่สำคัญองค์กรอิสระที่ว่านี้ก็ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณา หรือการพิพากษาลงโทษตัวผู้ที่ได้กระทำความผิด ซึ่งจะต้องส่งสำนวนคดีที่มีมูลความผิดไปยังศาลที่มีอำนาจในการพิจารณาคดี เช่น ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นต้น การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 นั้น เป็นการพิจารณาคดีในระบบไต่สวนแตกต่างจากการพิจารณาคดีโดยทั่วไป เพื่อให้การดำเนินคดีในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย โดยมีลักษณะที่พิเศษและแตกต่างจากศาลอื่นทั่วไป คือ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) สมควรที่จะมีอำนาจหน้าที่แบบครบวงจรในองค์กรเดียวหรือการจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใหม่ กล่าวคือเมื่อมีการยื่นฟ้องคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังนั้นประเทศไทยจึงจำเป็นต้องใช้มาตรการเชิงรุกอย่างเด็ดขาดกับผู้ที่กระทำความผิด เพราะเนื่องจากว่า

ในปัจจุบันมาตรการทางกฎหมายที่ประเทศไทยเรามีอยู่นั้น ยังไม่ถึงได้ว่าเด็ดขาดเพียงพอ เราจึงจำเป็นต้องเพิ่มมาตรการใหม่ๆ และนำมาตรการที่เคยมีอยู่แล้วมาประยุกต์ และปรับให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบันให้ได้มากที่สุด

อาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยจำเป็นต้องมีองค์กรหนึ่งที่ทำหน้าที่ในการพิจารณาคดีทุจริต เป็นการเฉพาะ และมีการปรับระยะเวลาในการพิจารณาคดีให้เร็วยิ่งขึ้น โดยมีอำนาจหน้าที่ และขั้นตอนปฏิบัติที่กระชับมากขึ้น ทั้งการรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง การหาพยานหลักฐาน เมื่อเห็นเป็นการสมควรแก้คดีแล้ว จึงส่งเรื่องดังกล่าวสู่ศาลเพื่อให้ศาลทำหน้าที่พิจารณาพิพากษา คดีต่อไป อีกทั้งการปฏิบัติตามขั้นตอนดังกล่าวยังเป็นการกระทำที่ลดภาระออกจากศาล และยังเป็นการพิพากษาคดีทุจริตอย่างรวดเร็วและทันเวลา

ข้อเสนอแนะ

เมื่อรัฐธรรมนูญได้จัดให้มีองค์กรอิสระแล้วแต่ไม่มีอำนาจหน้าที่ ที่ครอบคลุมถึงทุก กระบวนการดังนั้นผู้วิจัยเห็นสมควรอย่างยิ่งที่จะให้มีปรับปรุงวิธีปฏิบัติในองค์กรอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมควรที่จะให้มีการปรับปรุง วิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนในการดำเนินการพิจารณาคดีของคณะกรรมการและสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยจัดให้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการโดยเฉพาะ มีรูปแบบเป็นการเฉพาะตัว และใช้ระยะเวลาในการดำเนินการที่กระชับมากยิ่งขึ้น มีความเป็นอิสระอยู่ในตัวและอยู่เหนือกว่าทุกองค์กร หรือหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องอยู่ภายใต้การควบคุม และตรวจสอบการใช้อำนาจจากองค์กร ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบอีกด้วย ลักษณะงาน นี้คือ

1. เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่ทำหน้าที่ตั้งแต่ การรับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้ร้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้เสียหาย หรือประชาชนทั่วไป ตรวจสอบข้อมูลว่าคำร้องนั้นมีมูลความผิดจริงตาม คำร้องหรือไม่ สืบหาข้อเท็จจริงทั้งยังต้องสืบพยานไปในตัวด้วย เมื่อมีมูลความผิดแล้วก็ให้อำนาจ หน้าที่ในการส่งมูลคดีไปสู่ศาลด้วย

2. เป็นองค์กรอิสระที่อยู่เหนือองค์กรภายนอกอื่นๆทั้งทางภาครัฐและเอกชน โดยองค์กร ภายนอกดังกล่าวที่ว่านี้ ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการ ดำเนินการ กับคำร้องหรือมูลคดี อันเกี่ยวเนื่องมาจากการทุจริต

3. องค์กรอิสระหรือศาลคอร์รัปชัน ที่ว่านี้ควรแบ่งแยกให้มีผู้ชำนาญการเฉพาะทางอยู่ ภายในองค์กรนี้ด้วย เช่น มีเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะทางในการรับคำร้อง เจ้าหน้าที่ที่คอยทำหน้าที่ ในการค้นหามูลความจริงหรือพยานหลักฐาน เป็นต้น

4. องค์การนี้มีหน้าที่ในการตรวจสอบการทุจริตในทุกภาคส่วน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นองค์การดังกล่าวนี้ก็ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแล ตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ขององค์การหนึ่งด้วย เพื่อมิให้องค์กร หรือเจ้าหน้าที่ภายในองค์กรกระทำการทุจริตเสียเอง
5. เจ้าหน้าที่ภายในองค์กรอิสระนี้ จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งทางภาครัฐและเอกชน เพื่อประโยชน์แก่มูลคดี เช่น เจ้าหน้าที่ของศาลทำการขอพยานหลักฐาน ข้อมูลในคดีกับทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น
6. การดำเนินการของศาลคอร์รัปชันนี้ ต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย ขอบเขตของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
7. บุคคลทุกคนต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย และไม่สามารถกระทำการเหนือกฎหมายได้ เมื่อมีการกระทำความผิดก็ต้องถูกดำเนินคดี และลงโทษทุกคน
8. การกระทำการพิจารณาคดีของเจ้าหน้าที่ภายในองค์กร ต้องกระทำการอย่างเปิดเผย ประชาชนและสื่อมวลชนสามารถรับรู้ รับฟังข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับคดีได้
9. องค์คณะทำงานภายในองค์กร ต้องมีความชำนาญและเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะทุกกรณี คดี ในบางกรณีที่ไม่มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะก็ให้เชิญบุคคลภายนอกมาเป็นผู้ชำนาญการพิเศษ (องค์คณะทำงานนี้ต้องอยู่เหนือทุกองค์กร และทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน แต่ต้องกระทำการในหน้าที่และการสุจริต เพื่อประโยชน์แห่งมูลคดี)
10. องค์การอิสระนี้ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาคดีที่ครอบคลุมทุกองค์กร ที่กระทำการโดยไม่สุจริต และต้องอยู่ภายใต้การควบคุมการตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่จากองค์กรอิสระอีกด้วย
11. ต้องมีการกำหนดถึงคุณวุฒิทางการศึกษาขององค์คณะทำงาน และเจ้าหน้าที่ภายในองค์กรไว้ในระดับหนึ่ง และองค์คณะตุลาการต้องเป็นผู้ที่ชำนาญเฉพาะทางที่ต่างกันด้วย
12. ในการพิจารณาคดีควรเป็นการพิจารณาในระบบไต่สวน สืบหาพยานและข้อเท็จจริง โดยเจ้าหน้าที่เฉพาะทางภายในองค์กร
13. การการพิสูจน์ข้อเท็จจริง ควรหลักการการพิสูจน์ให้แก่จำเลยเป็นผู้พิสูจน์ถึงความบริสุทธิ์ของตนเอง รวมทั้งการหาพยานหลักฐานมาเป็นข้อแก้ต่างแห่งมูลคดีด้วย
14. การดำเนินการพิจารณาพิพากษาคดีนั้น ไม่ควรมีระยะเวลาที่ยาวนานเกินความจำเป็น ควรกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการพิจารณาที่รวบรัด ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์แห่งมูลคดี และเพื่อมิให้พยานหลักฐานที่สำคัญนั้นสูญหาย หรือถูกโยกย้ายไป

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

- กรมศิลปากร. **พงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 2**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศิลปากร, 2541.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. **คำอธิบายกฎหมายจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน. 2541.
- ชูชีพ กาญจนประกร. **ระบบอุปถัมภ์, การบริหารบุคคลในประเทศไทย รวบรวมโดย อมร รักษาสัตย์ และโสรัจ สัจจิตกุล พระนคร**. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2514.
- ธำนิษฐา กรวิชัย. **กฎหมายกับการจ้องจ้องราชบัลลังก์หลวง**, อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ. นายไฉน รัตนินม พระนคร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี, 2510.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. **รายงานผลวิจัยเรื่อง องค์ความรู้ในการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ป. 2539.
- มานิต มานิตเจริญ. (รวบรวม). **พจนานุกรมไทยบริษัทแพร่พิทยา** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สัมพันธ์, 2507.
- หยุด แสงอุทัย. **คำบรรยายประมวลกฎหมายอาญา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานแนะนำกฎหมาย, 2502.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- สถาบันวิจัยแห่งชาติ. **รายงานผลการวิจัยเรื่องการทุจริตในวงราชการ**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยแห่งชาติ, 2509.
- สุชาติ สวัสดิ์ศรี. **คำประกาศของความรู้สึกลึกใหม่**. กรุงเทพฯ : ดวงกมล, 2518.
- สุธี อากาศฤกษ์. **มูลเหตุแห่งคอร์รัปชัน**. กรุงเทพฯ : สำนักงาน ป.ป.ป., 2524.
- เสนีย์ ปราโมทย์, ม.ร.ว. **สัมมนาเรื่องคอร์รัปชัน** ปรับปรุงจากสรุปอภิปรายของ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมทย์, ที่ศูนย์ การอบรมศีลธรรมวัฒนธรรม สำนักวัดนารายณ์สุทธีการาม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2514.
- อุทัย หงส์ศิริ. **ความหมายและองค์ประกอบของนิติกรรมทางปกครอง. คู่มือการศึกษาวิชากฎหมายปกครอง**. กรุงเทพฯ : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2553.

วารสาร

- เกริกไกร จิระแพทย์. "คอร์รัปชันในรัฐบาลท้องถิ่นรัฐนิวซีแลนด์" แปลและเรียบเรียงโดย วาสิษฐ บุนนาค, วารสารสำนักงาน ป.ป.ป. (1 ตุลาคม 2520).
- เกริกศักดิ์ กองศิลป์. **ปัญหาคอร์รัปชันที่มีต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการเมือง** สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.ม.ป.ท. 2519.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. มานิตย์ วงศ์เสรี. **นิติกรรมทางปกครองและสัญญาทางปกครอง**. กุมภาพันธ์ 2541.
- ทินพันธ์ นาคะตะ. "การคอร์รัปชันในราชการไทย: การสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการ และประชาชน", วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ (17 กรกฎาคม 2520).
- วิรัชญา วัฒนรุ่ง, รศ.ดร. **การทุจริตคอร์รัปชันและการป้องกันการทุจริตในวงราชการ** เสนอสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2547.
- วารินทร์ วงศ์หาญเขาว์. **การวิเคราะห์การขัดแย้งกับการศึกษาเรื่องคอร์รัปชัน**. **วารสารสังคมศาสตร์**, ปีที่ 10 ฉบับ 1 (10 มกราคม 2516).
- สุพรรณิ ไชยอำพร, ดร. และศิรินทิพย์ อรุณเรือง. **รูปแบบและกระบวนการคอร์รัปชันในการก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ**, วารสารพัฒนาสังคม. หน้า 183-228.
- อุทัย หิรัญโต. **ปัญหาข้าราชการคอร์รัปชันในประเทศไทย**. **วารสารพัฒนบริหารศาสตร์** (9 มกราคม 2512).

หนังสือพิมพ์

ลิขิต อีรเวคิน, “การปฏิรูปการเมือง”, มติชน (22 มิถุนายน 2539).

วิทยานิพนธ์

กมล กมลเดชา. การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ : บทวิเคราะห์ทางกฎหมายในแง่ความหมาย และ
การใช้คำในกฎหมาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี.บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2525.

กาญจน์ สมเกียรติกุล. การฉ้อราษฎร์บังหลวง. วิเคราะห์จากการพัฒนาประเทศในสมัยรัชสมัย

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2411 – 2453 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี ภาควิชาประวัติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

เชิงภัทร เอียดแก้ว. 2547. การทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบัน
ราชภัฏภูเก็ต

หนังสือต่างประเทศ

Black Law Dictionary. 4th Edition St Paul, MN: West Publishing, 1979

Gould, Julius, and Kolb, William L.A, **Dictionary of Social Sciences.** New York : The Free Press, 1965.

Heidenheimer, Arnold J. **Political Corruption : Reading in Comparative Analysis.** New York: Holt, Rinehart
and Winston, Inc., 1970.

Lord Action. **A Study in Conscience and Politics.** Chicago : A.J.Nystrom & Co., 1902.

Morris, William, Editor. **The American Heritage Dictionary of the English Language.** New York: American
Heritage Publishing and Houghton Mifflin, 1973.

Wrait, Ronald and Edgar Simkins. **Corruption in the Developing Countries.** London: George Allen and
Unwin Ltd. 1963.

วารสารต่างประเทศ

Myrdal, Gunnar. “The Folklore of Corruption ” The Asian Magazine. Vol 8, No.24 (June 16, 1968).

Van Roy, Edward. “On the Theory of Corruption,” Economic Development and Cultural Change, Vol 19, No.1
(October, 1970).

เว็บไซต์

Pctc paper on graft and corruption (1987). Legal of goverment and public ; Philippines (online)

Available : <http://www.chanrobles.com/republicactno3019.htm> [2010 November 1]

Philippines laws against graft & corruption (2000). Chan Robles virtual law library : Philippine (online)

Available : <http://www.pctc.gov.ph/papers/graft.htm> [2010 December 20]